

BISERICA și ȘCOLA.

Foe bisericescă, școlastică, literară și economică.

Eșe odată în săptămână : DUMINECA.

Prețuț abonentului :	Prețuț inserțiunilor :	Correspondențele să se adreseze la Redacțiunea dela „BISERICA și ȘCOLA“
Pentru Austro-Ungaria pe anū . . 5 fl.—cr. „ „ „ jum. anū 2 „ 50 „ Pentru România și străinătate pe anū 7 „ — „ „ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „	Pentru publicațiunile de trei ori ce conținū cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. și mai sus 5 fl. v. a.	Iar hani de prenumerațiune la — „Tipografia di-cesană în Arad.“ —

Viața religioasă la poporul român.

Viața religioasă o pôte apreteți numai celū ce a crescutū și a viețuitū la sate și după aceea în clasa mijlocie la orașe.

Nu voimū să comparām morala sătenilorū cu a orașenilorū, căci orașenii singuri o recunoscu mai pre susū ; nu voim să presentām viața cu caracterū, că și acēsta o affi mai lāmuritā la satū de cātū la orașū, darā voimū a reflecta, că sătenii se bucurā și spiritualū de ceva în viața lorū pre când orașenii numai de petrecerile trupesci.

Aștepta creștini romāni dela sate serbătorile cu unū mare dorū, pentru orașeni sunt acēsta de prisosū, n'au nici unū efectū ; căci serbătorile nu le potū da altū ceva decâtū timpū liberū de a putē merge în oteliere și la petreceri. Plugarii romāni au sistema de viață care li o predā biserica. Audū clopotele, semnulū serbārei, ei lasā lucrulū, să închinā ; audū a doua di clopotulū, alērgā la biserica, aud sfatulū Evangeliei, alū Apostolulū, alū cazaniei, e mai pre sus de omū, ilū inspirā, căci e dela Dumneḃeu. Vine acasă în jurū cu fiii, cu servitorii, se punū la masā, facū istorisiri. Iată o viață patriarhalā ! Mai simțitorū și cu mai multā bucurie aștepta creștini romāni dela sate prasnicele. Datinele dela prasnice îi hrānescū cu o bucurie deosebitā. Tôte aceștea le-au perdutū cei dela orașe. — La ei numai limba este care îi mai ține ca se fie romāni, pre când sătenii romāni în unele locuri nu vorbescū romānesce și sunt buni romāni, că îi susține religia, datinele religioșe cari sunt și naționali.

Ce e dreptū la serbători suntū cuprinși sătenii romāni de unū pecatū, de cela alū căutārei cărcimelorū, pecatulū beției. Trebue lucrātu a nu se lați acesta, iarā la creștini romāni dela

orașe ca să nu perdā religia cu totulū. Se diice că cultura aduce cu sine acēsta. Întrē popoarele culte din Europa Englezii staū mai pre susū ; la ei se provocā toți, să ne provocāmū și noi la viața lorū religioasă.

Este Duminecă ađi când îți scriu din Anglia. Posta este ađi închisā tōtā ziua ; fabricele pausēzā și chiar și drumulū de ferū lasā se circuleze numai unū singurū trenū din sutele de trenuri cari ne asurḃescū în ḃilele de lucru. În schimbulū acestei paușe în lucru, abținere tōtalā în tōtā puterea cuvēntulū, tōtā cetatea are ađi unū aspectū serbătorescū. Bisericile, casele lui Dumneḃeu sunt pline ; mijlōcele lorū înspira, încāntā, însuflețescū pre individū. Melodiile musicei chorale te farmecā ; cuvēntările facū și pre cei adepti darviniști a se pētrunde căci nu poți resona contra argumentelorū și logicei oratorice. Viața în afarā de bisericā are mai multā caracteristicā religioasă decât pre la noi. Și unde ? În capitala Europei, în Londra ! O mulțime de cluburi cu toțfelulū de tendințe de culturā se ocupā în ḃilele de serbătoare. Cele mai însemnate și cele mai bātătoare la ochi sunt așa numitele „Temperance“ care obligā pre fie care membru să se abținā dela gustarea ori cărei beuturi spiritușe. Adeptii acestorū cluburi numărā deja milioane. Puterea lorū este așa de mare, încātū deja esistā în fie care orașū din Anglia : „Temperance restaurante“ „Temperance hotelle“ „Temperance hall ect. în cari nu se servesce cu nici o beutură spiritușă. Tendința acēsta de a tempera este unū semnū caracteristicū pentru viața de aici ect.

Iată ce observā călătorii la cei mai culti omēni din Europa ; iată ce putemū să imitamū și noi pe tērenulū culturalū, moralū !

Calificațiunea protopresbiterilor.

[La adresa sinodului eparchială din Arad].

Protopresbiterul este unul dintre factorii principali în organismul constituțiunii noastre bisericesci. El este oglinda dublă în care poporul își cunoște autoritățile mai înalte bisericesci și aceste cunoscă poporul. Dacă oglinda nu va fi curată nu-și va cunoște bine nici poporul autoritățile sale mai înalte bisericesci și nici aceste poporul; iar consecințele acestei anomalii va fi neîncrederea reciprocă și disharmonia între popor și între directoria supremă bisericească instituită de Ddău, rumperea legăturii între ecclisia docens și ecclisia discens, prin această spargerea unității și distrugerea corpului bisericesc.

Ună protopresbiteră neapăt intelectualminte va orbeca în labirintul afacerilor sale îngreunate și mai mult prin constituționalismul nostru, căci știut este, că dintre tôte sistemele de guvernare constituționalismul este cel mai greș și el pretinde conducători mai apți; iar altul apăt intelectualminte, dar lipsit de duhul preoției, care a pășit pre această carieră numai din oportunitate, va săpa tocmai mormintul existenței noastre naționale și bisericesci.

Cu tôte aceste sinodul nostru eparchială, bagsemă preocupat de disputele vehemente adeseori numai de lana caprina, s'a uitat de o cestiune momentosă, am putea dice vitală, adecă de calificațiunea protopresbiterilor. Său pardonă, să nu fie spre supărare, căci nu s'a uitat cu totul, a făcut întrécăt un regulament pentru procedura la alegerea de protopresbiteri, — ce bine era să nu-l fi făcut, câte certe și câte împărecheri s'ar fi potut evita. Acest non sens de regulament a fost exploatat arbitrariu la tôte alegerile de cătră părțile interesate, spre scârba tuturor omenilor de bine și spre dauna prestigiului bisericeci.

Statutul organic dice în §. 53, că protopresbiterul: „se fie bărbat apăt și binemeritat pe terenul bisericesc și școlar,“ ce va să dica: protopresbiterul are să fie cel mai distins preot dintre cei ce întrunesc calificațiunea formală prescrișă pentru protopresbiteri. Și care este calificațiunea formală a candidatului de protopresbiter? nesmintit calificațiunea lui teologică, adecă testimoniul de calificațiune teologică. La calificațiunea teologică de clasa I să recere absolvirea gimnasiului și a cutărui seminariu teologic cu succes eminent; absolut gimnastu este numai abiturientul; prin urmare calificat pentru protopresbiter este numai clericul care are examenul de maturitate [bacalaureat] și tesmoniul de calificațiune teologică de clasa primă.

A pretinde dela candidatului de protopresbiter pre lângă studiile teologice și studiul juridice, cari n'au de a face nimic cu teologia, și prin acesta a eschide pre proprii teologi calificați și dedicați numai carierei preoțesci, ar fi o nedreptate strigătoare la ceri, ar fi decretarea calificațiunii teologice de insuficientă pentru trépta protopresbiterală și privilegiarea tuturor claselor neclesiastice la acest însemnat post eccliesiastic.

Nu mai puțină nedreptate s'ar face de altă parte atunci, când s'ar admite în candidare aspiranți cu 8 clase gimnasiale fără maturitate, căci după sistemul învățământului de astăzi absolventul gimnastu și calificat pentru studiul mai înalte academice este numai abiturientul. Că usul vorbirei exprimă calificațiunea completă gimnasială cu „8 școli“ nu pôte prejudeca întru nimic calificațiunea protopresbiterului, căci dora nu usul vorbirei fabricat pe strade și de omeni fără cunoscință de causă ci legea, carea recunosc de gimnastu absoluți numai pe abiturienți, este normativă.

Ună bietă țerană participându la o candidare de protopresbiter unde se discuta întrebarea se fie primită calificațiunea de 8 clase fără maturitate ori ba, în naivitatea sa a reflectat „da baș domnilor, dacă e plata deplină să fie și învățatura deplină,“ — și a nimerit'o de minune. Așa este, să fie și învățatura deplină dacă plata e deplină. Legea dice că examenul de maturitate testifică învățatura cea deplină carea autoriză la tôte facultățile din lume, prin urmare și la teologie; a pretinde deci mai multă sau mai puțin, dela ună candidat protopresbiter este a nu fi orientat în sistemul instrucțiunii noastre.

Și totuși sinodul nostru eparchială compus din clasa inteligenței laice și clericale a pretins și una și alta, a făcut nisce dispozițiuni ambigue, confuze și parte contradicătoare. Par că la fiesce-care conclusu au avut rol și interese subiective. Dómne păzesce să facă insinuațiuni, dar limbele rele....!!!

Să trecem însă la acele dispozițiuni.

Nu știu cum, din cari considerațiuni și motive, vine un deputat în sinodul eparchială din anul 1871 ca din senin cu propunerea și sinodul o primesce ca: „protopresbiterii alegându de acum nainte în oficiile vacante, pe lângă învățăturile teologice să posedă și științele juridice sau barem cele filosofice.“ Iar sinodul eparchială din anul 1873 suscepe din cuvânt în cuvânt acel conclusu în §. 3 alu „Regulamentului — făcut atunci pentru procedura la alegerea de protopresbiteri,“ cu adausul, să fie

candidatul și bine meritat pe terenul bisericesc.

Acésta s'a întâmplat în anul 1871 respective 1873, va se dica într'unu timp când instrucțiunea publică era deja organizată astfel, ca studiile juridice să se facă la facultatea juridică iar studiile filosofice la facultatea filosofică. Prin urmare în sensul literalu acelui concludu prescrie categoric că: protopresbiteru pôte fi numai acela, care pe lângă facultatea teologică a mai absolvat și facultatea juridică ori filosofică, bunăora precum s'ar pretinde dela unu medicu cercualu ca pre lângă diploma de medicu să mai aibă și diploma de avocat, căci, veți, nu pôte fi cineva bunu medicu cercualu dacă nu e totdeodată și avocat!!

Minunatū conceptū! pentru unu postu eclesiasticu să nu fie suficientă calificațiunea eclesiastică; nu calificațiunea teologică să servescă ca basă la alegere ci calificațiunea juridică; nu ne trebuie preoți buni ci juristi iscusți, îmbracați în reverenți. Așa dară funcțiunile noastre cele mai însemnate să le rezervăm de asilū pentru juristii cari nu să sciu ferici pe cariera lor, căci prea bine scim că nici unu nu îmbracă de flori de cucu reverenda preoțescă.

Se dice că din considerațiuni administrative sunt de lipsă pentru protopresbiteru științele juridice. Ei bine, dar ore administrățiunea bisericescă se învață pe bancele școlei juridice ori în cancelariile advocațiali? Eu cred că dacă este cineva de preferit din considerațiuni administrative, atunci au să fie preferiți în prima linia acela, cari au făcutu praxa administrativă, în cancelaria consistorială ori într'o cancelaria protopresbiterală.

Caracteristicu este totuși că de și concludu respective regulamentu sinodalū pretinde categoric să posedă candidatul și științele juridice, în praxă totuși să aplică astfel, că candidații juristi sunt numai preferiți fără însă a eschide pe cei nejuristi. Ce va să dica acésta? neconsecință, arbitriū.

Et nune venio ad fortissimum. Literile regulamentului pretindū dela candidatū „să posedă pre lângă științele teologice și cele juridice saū *barem filosofice*.” Ce va să dica „barem filosofice?” Ori înțelege regulamentu facultatea filosofică după sistemul de astăzi, și atunci o subordinează facultății juridice; ori înțelege clasele gimnasiali numite filosofice după sistemul vechiū, și atunci uită că este în anul 1873 și nu ține cont de aceea ce se numesce astăzi filosofie; în ambele casuri Ven. sinodū a decretatū o neesactitate.

Ródele acestui concludu respective regulamentu făimosū au fostu: arbitriul și confesiunea

generală. Bunaóră am vedutu eschiși din candidare bărbați cu clasele filosofice gimnasiali după sistemul vechiū, cari prin cunoscințele lor vaste, prin o activitate neobosită și binecven-tată de 4 decenii pe terenul scolaru bisericescū, prin o vieță castă, ar fi avut mai multu titlu la „binemeritare.” Aici după semne filosofia din regulamentu a fostu primită ca studiū academicu.

(Va urma)

Relațiunile clerului ortodoxu românū cu creștinii de altu ritū saū confesiune.

Unu faptu fórte regretabilū și vătămătorū pentru prestigiul bisericeii noastre ortodoxe, sevêrsitū de cătră unu preotū românū ortodoxū, ni se raportéză prin o corespondință adresată diarului nostru. Faptulū este acesta: O creștină de confesiunea romano-catolică, casnica preotului romano-catolicu din Vașcoū, reposedū, preotulū ei a făcut apelū la preotulū românū ortodoxū, spre a sevêrși ceremonia funebră religioasă, ceea ce preotulū nostru a și făcut cu tótă politeța și biserica nu-lū opria dela acésta, înțelegându-se că înmormentarea putea s'o facă după ritulū orientaliū numai; dar spre mirarea și chiar indignarea creștinilor ortodoxi, deasulū a sevêrsitū ceremonia funebră după ritulū bisericeii apusene, și în vestmintele preoțesci ale bisericeii apusene.

Faptulū este fórte gravū, și pe atâtū mai condamnabilū, că a fost sevêrsitū de unu preotū, pre care noi îlū cunoșcem a fi unu preotū deșteptū și inteligentū. De aceea inguigiți că asemieva infracțiune și violare a disciplinei bisericesci, pôte să se facă și în alte casuri, noi am socotitū de mare trebuință pentru clerulū nostru, ca se espunemū aci principiile și regulele canonice ale bisericeii ortodoxe în privința relațiunilor clerului seū cu creștinii de altu ritū saū confesiune. Aceste principii și regule aplicate la casurile speciale, pe care noi le însirămū aci, sunt puse și aranjate în forma acésta de catră Preasânțitulū Episcopū de Roman *Melchisedecū*, care în sesiunea sântului Sinod din 1881 a elaboratū unu raportū cu multă erudițiune, și fórte instructivū, despre relațiunile bisericesci ale clerului ortodoxu românū cu creștinii eterodoxi saū de altu ritū și cu necredincioșii cari trăiescū în regatulū României. Pe temelulū acestuia apoi sinodulū a votatū unu regulamentū specialū despre relațiunile acestea, pre care îlū vom publica în numerulū viitorū, adausū cu dispușețiunile legilorū Ungare în asemenea relațiuni, ca astfel preoții nostri să aibă într'una dispușețiunile canonice ale bisericeii cu legile civile în privința relațiunilor dintre confesiunile din patrie. Acésta o facem atât mai cu samă, că neobservarea dispușețiunilor legei civile trage grave pedepse asupra preoților. Aci lăsămū ca se urmeze astadatā tractatulū Preasânțitulū Melchisedecū:

Pentru a se regula pe viitorū într'unu modū pozitivū casurile de contactū bisericescū ale creștinilor eterodoxi și de altu ritū cu biserica noastră ortodoxă dominantă, și spre a se pune capétū la orice nedomirire privitoare la pozițiunea bisericeii ortodoxe Române față cu creștinii eterodoxi și de alte rituri, ce sant stabiliți în România, comisiunea cre-de de detoria sa a întorce luarea aminte a Sântului

Sinodul la următoarele considerațiuni, și pe temeiul lor a propune la deliberarea st. Sinodului nisece regulile generale, care să stabileze o normă de conduită din partea bisericii noastre către membrii altor biserici creștine eterodoxe și de alte rituri, stabiliți în România, și cari din timp în timp năzuesc la biserica noastră ortodoxă și ceru intervenirea ei în afaceri bisericesti și trebuinți sufletesti ale lor.

Să stabilim mai întâiu principiile, de care trebuie să se conducă biserica noastră în genere și St. Sinodul în special față cu creștinii eterodoxi și de alte rituri, stabiliți în regatul Român.

I. Legea organică a bisericii noastre ortodoxe Române la art. 8 alin. din urmă, pune îndatorire Sântului Sinodul de a „păstra unitatea administrativă, disciplinară și națională a bisericii ortodoxe în cuprinsul Statului Român.” Adică St. Sinodul trebuie să tindă, pe căi morale și legale, ca deosebitele elemente de naționalități străine, ce se aglomerază în țera noastră, să se contopescă în naționalitatea română, să devină adevărați și desăvârșiți fii ai națiunii Române. Acesta însă se va ajunge numai întru cât ei, devenind politici români, se vor face și bisericesti creștini români ortodoxi.

De aceea biserica noastră este datoră a primi cu brațe deschise și amicalmente pe toți fiii patriei comune, cari în trebuințele vieții năzuesc la ajutorul ei spiritual, fiindu sigură că prin acesta nu are de cât să câștige în stima și iubirea lor.

II. Una din datoriile principale ale clerului ortodox este propagarea doctrinei și moralei evanghelice, care sunt ei încredințate, și a înmulți numărul fiilor ei. În regulamentul votat de St. Sinodul în anul 1873, la capitolul II, art. 22, se stabilesc principiul admiterii la biserica ortodoxă a eterodoxilor și necredincioșilor, dar aplicarea lui se lasă la chibzuirea Episcopului respectiv.

Când deci un creștin eterodox sau de alt rit creștinesc vine și cere în vre-unu casu religios ajutorul bisericii ortodoxe, acesta însemnă, că el a făcutu celu întâiu pasu spre unire cu biserica noastră, și elu trebuie primitu cu dragoste creștinescă, iar nu respinsu cu indiferență. Spre a descepa în elu mai multă simpatie către ortodoxie, trebuie a-i face tot pogorământul posibil, ceea ce în limbi bisericesti se numesce *iconomie*.

III. Personele străine de biserica ortodoxă a României pot fi a) creștinii eterodoxi, precum sunt: Catolicii romani, protestanții (luteranii și calvinii), cari în unele doctrine dogmatice se deosebesc de ortodoxi; b) creștinii de alte rituri, precum: Armenii Lipovenii staroveri, cari, nedesebindu-se dogmatices de ortodoxi, totuși au ritualul lor deosebitu de alu bisericii ortodoxe, și păstrează o veche tradițională a loru răcălă către usanțele rituale ale bisericii ortodoxe; c) necredincioșii, precum: Jidovii, Mahometanii etc., cari nu credu în divinitatea și întruparea Fiului lui Dumnezeu, Domnul nostru Isus Christos, întemeietorul bisericii creștine, nici primescu morala avangelică ca normă pentru conduita lor.

Creștinii eterodoxi, și de alte rituri, menționate la literale a, b, cari sunt stabiliți aici în țera, deși au bisericile și păstorii lor sufletesti în unele locuri, și deși bisericile lor prin unele doctrine și usanțe, mai mult sau mai puțin, se deosebesc de cea română ortodoxă, totuși ei credu ca și noi în Sânta Treime, în divinitatea și întruparea Fiului lui Dum-

nezeu pentru mântuirea omenilor, sunt botezați în numele Sântei Treime, alu Tatălui, alu Fiului și Sântului Duh și prin apă, ca simbolu alu curăției de păcatul strămoșesc, și au evangelia ca normă a vieții creștinesci, și cărora pentru acesta li se aplică cuvântul Sântului Apostolu Ioan: „Totu Duhul, carele mântuesce pre Isus Christos că a venit în trup, de la Dumnezeu este” [1 Ioan, IV, 2].

Cătră acești creștini biserica noastră trebuie a avea cu totul altă conduită, de cât către cei necredincioși, și la nevoile lor religioase trebuie a le da tot ajutorul posibil, de care ei au necesitate, pentru îndestularea sentimentelor religioase creștine.

Ce se atinge de cei necredincioși, menționați la litera c) Biserica noastră nu pôte avea cu densii nici o comunicațiune religioasă până ce ei mai întâiu nu se vor converti la creștinism și boteza.

Nici ei nu potu cere de la densa nici unu serviciu religios întru cât ei petrecu întru rătăcirile lor. Biserica pôte și are datoria de a lucra, după putință și la ocaziuni, pentru convertirea lor la creștinism.

IV. Casurile, în care adese-ori creștinii eterodoxi, sau de alte rituri, năzuesc la biserica noastră, sunt următoarele:

1. Unii dintre densii, stabiliți în România de mai multu timp și dobândind totu drepturile politice, dorescu a se asimila în totul Românilor, devenind români și bisericesti, prin unire cu noi și în privința credințelor religioase ale bisericii noastre, iar nu a o îngreua cu sarcini insuportabile, precum este rebotezarea, fără nici o excepțiune, actul care creștinii botezați odată în numele Sântei Treimi, se punu într'o linie cu cei necredincioși, dacă s'ar boteza a doua oară.

Ca să nu se pară acesta unu novismu straniu, și o practică anticanonică, mai alesu celor puținu inițiați în discuțiunile teologice și în cunoștința opiniunilor părinților bisericii asupra botezului creștinilor eterodoxi, trebuie să desvoltăm aici ce-va mai pe largu acestă cestiune.

Este unu principiu teologic, că botezul, carele este usa în viața duhovnicescă creștină, sau nascerea în această viață duhovnicescă, nu trebuie a se repeți la una și aceeași persoană, căci și în viața trupescă omul numai o-dată se nasce.

Botezul, ca să fie valabilu, trebuie să constea, după învățatura mântuitorului din *apă* și din *Duch*, — apa însemnându curățirea sufletescă, sau încetarea tuturor necurățiilor vieții trupesci, adică a păcatelor trecute; iar duchul — reformarea interioară a omului după regulile de credință și morală, aduse pe pământu de mântuitorul lumii Domnul nostru Isus Christos. În altu locu mântuitorul Christos cere, ca toți următorii lui să fie botezați în numele Sântei Treimi, alu Tatălui și alu Fiului și alu Sântului Duch. De aici forma stabilită pentru botezu încă de la începutul creștinătății a fostu *apa* ca simbolul alu curăției vieții, și *invocarea celor trei persoane* ale Sântei Treimi, în care se coprindu toate misteriele credinței creștine, sau totă teologia creștină, ca într'unu mugure, carele are să se desvolteze și aplice în viața celui botezat.

Aceste două condițiuni: *apa* și numele Sântei Treimi, sunt esența botezului. Păzindu-se ele, la casu de nevoie pôte săvârși botezul ori care creștinu, bărbatu sau femeu, precum se prevede în *psychologiile* noastre.

Cu răspândirea creștinismului s'a ivit erezuri și schisme, care mai mult sau mai puțin se abăteau de la credința Bisericii Orthodoxe catolice. De aceea s'a născut curând și întrebarea: Cum se cuvine a primi pre acești creștini eterodoxi, când se convertesc la ortodoxie? Unii dintre părinții și dascălii Bisericii, și chiar Sinódele locale, în zelul lor pentru Ortodoxie și în marea lor antipatie cătră erezuri și schisme au arătat o extremă strictețe și asprime, pretinzându că toți eterodoxii, când se convertesc la ortodoxie, să fie priviți ca și păgânii cei ce nu cred în Iisus Christos, și prin urmare să fie rebotezați, neținându-se în seamă botezul lor. Alții din contră, vedându că asprimea acesta mai mult depărtază pe eterodoxi de la convertirea la Ortodoxie. au făcut pogorământ, sau precum dicu ei iconomie, pentru a înlesni calea cătră convertire la Ortodoxie. Iconomia acesta a constat întru aceea, că erezurile s'a clasat în două părți: una a celor ce cred în Sânta Treime și au fost botezați în numele celor trei ipostasuri ale Santei Treimi, Tatăl, Fiul și Sântul Duch; alta acelor ce nu cred în cele trei ipostasuri, ci numai în unul sau două ipostasuri, și cari prin urmare n'au fost botezați în numele Santei Treimi.

Pe cei d'înteu, adică pe cei ce cred în Sânta Treime și au fost o dată botezați în numele ei când se convertiau la ortodoxie, îi primiau fără a-i reboteza, ci numai prin mir-ungere; iar pe cei de altă doilea, adică pe cei ce nu credeau în Sânta Treime, nici erau botezați în numele ei, îi priviau ca pe cei necredincioși; și îi botezau a doua oară, ca cum n'ar fi fost botezați.

Acastă deosebire între eterodoxi și această regulare a modului primirii lor la Ortodoxie s'a stabilit mai înteu de Sinodul 2 icumenic carele în canonul 7 legiuiesc: ca pe ereticii ce vin la Ortodoxie dintre Ariani, Macedoniani, Sabatiani, Navațiani, Patruspredecisti sau Tetradiții să i primescă Biserica numai prin declararea înscrisă că ei renunță la erezurile lor, prin catichizarea și mir-ungere. Iar pe Evnomiani, cari se botéză numai prin o afundare [adică nu cred în Sânta Treime] și pe Montaniști, și pe Saveliani, cari cofundau pe Tatăl și pe Fiul într'unu Ipostas, și pe alții asemenea lor, Sinodul a legiuit, ca, dorind ei a trece la ortodoxie, să i botéze din nou ca pe păgâni, neținându-le în seamă botezul lor.

Sinodul ecumenic 6, în canonul 95, repetind și confirmând din nou canonul menționat al Sinodului 2 ecumenic, adaugă la eterodoxii, ce nu trebuie a se reboteza, pe Nestoriani, pe Evtichiani, și pe Monotheliști; iar la cei ce trebuie a se reboteza: pe Manichei, pe Valentiniani și pe Marcioniști.

După ce mai în urmă s'a făcut schisma între Biserica răsăritenă și cea apusană, și în acea apusenă altă schismă din carea s'au format apoi sectele protestante cu bisericile și confesiunile lor, Biserica Ortodoxă, la casă de convertire a acestor eterodoxi, cari au păstrat botezul cu apă și cu invocarea Santei Treimi, mult timp a urmat pretutindea regula acea stabilită de Sinódele ecumenice 2, și 6, atât în imperiul Bizantin, cât și în Rusia și în țerile Române, precum vedesc vechiele nostre Evchologione sau Molitvenice, unde se prescrie rânduiala, cu carea să se primescă la Ortodoxie creștinii apuseni, cari de la papism, sau protestantism (Luteranii și Calvinii) trecu la Biserica Ortodoxă. Să se ceră

adică declararea înscrisă, că ei renunță la doctrinele disidente ale Bisericii, la carea au aparținut, și primesc dogmele ortodoxe; apoi se catichesă, se ungu cu Sântul Mir și se numără între fiii Bisericii ortodoxe.

Însă patriarhia de Constantinopol de la un timp s'a creștut datore a renunța la vechia metodă canonică, față cu creștinii apuseni, papisti și protestanți, și a-i trata la casă de convertire, ca pe necredincioși și păgâni. Causa a fost stăruințele și năzuința propagandelor papiste și protestante de a lăți credințele lor religioase în Orientul ortodox, ajutate fiind aceste propagande de protecțiunea marilor puteri europene papiste și protestante și de influența politică ce aveau ele la înalta portă otomană. Patriarhia în acele timpuri periculoase pentru ortodoxie, neavându alte mijloce mai eficace de opozițiune propagandelor rău-voitoare ale Apusului, a creștut că este bine a face mai mare ruptură între creștinii orientali și creștinii eterodoxi apuseni, puindu pe acesti din urmă în rându cu necredincioșii și ordonându bisericilor de sub jurisdicțiunea sa, a primi ca pe cei necredincioși, prin rebotezare, pe creștinii apuseni, cari s'ar converti la ortodoxie.

Biserica rusescă, independentă de cea constantinopolitană, a păstrat însă nestrămutat usul vechiu canonic față cu acesti creștini eterodoxi când se unesc cu Biserica ortodoxă rusescă. În bisericile române, cam de la începutul vécului presentu, s'a introdus dispozițiunea ulterioară a patriarhiei de Constantinopol, de a reboteza pe creștinii eterodoxi ai Apusului când voiesc a trece la Biserica ortodoxă română. Ba încă s'a dus acestu novism așa departe, mai ales prin monastiri, că chiar pe Români Ardeleni-Uniați, cari doriau să îmbrățoseze schima monachiescă, prin monastirile din România, mai înteu îi reboteza și apoi îi primiau la călugărire.

În evchologionele editate mai de curând în Bucuresci de și s'a păstrat rânduiala cea veche a primirii la ortodoxie, a creștinilor apuseni, numai prin mir-ungere, s'a adaus însă la urmă o notă explicativă, „arătare,“ nu se scie sub care Metropolitu, notă, în care se dice, că deși „după pravila“ creștinii acestia ar trebui primiți numai prin mir-ungere, dar, pe temeiul unei cărți teologice, intitulată: „Arătare sau adunare pe scurt a Dumeșecilor dogme ale credinței,“ se opinază ca toți apusenii cari sunt botezați prin stropire iară nu prin afundare, să se boteze din nou, ca cum n'ar fi fost botezați. (Ved. Evchologiuul sau Molitvenicul îndrăptat și tipărit în Bucuresci sub Metropolitul Nifon, anul 1854).

În timpul presentu însă în Biserica Română, în unele Eparchii se menține antica rânduială canonică de a primi pe eterodoxi prin mir-ungere; în altele obiceiul modernu constantinopolitanu, de a reboteza pe acesti creștini, ca pe cei necredincioși.

Datoria Sântului Sinod în acesta este pe de o parte a stabili în Biserica Română o normă de unitate disciplinară în modul de unire a creștinilor eterodoxi, ce ceru a se uni cu Biserica noastră Ortodoxă; iar pe de altă parte a înlesni calea spre această unire, făcându pogorământ, după exemple Sântilor Părinți de la sinódele ecumenice 2 și 6.

Unu comentariu de Canone, explicând cauzele, pentru care sinódele 2 și 6 admitu unele botezuri ale eterodoxilor, rezonază așa:

Două feluri de conduită și îndreptare se păzesc în Biserica lui Christos, unul se numește *stricteță*, iar altul *iconomie*, și pogorământ. Cu aceste două maniere conduc iconomiul Sântului Duchului mântuirea sufletelor, une-ori cu una, alte-ori cu alta. Deci cei ce au lăpădat botezul ereticilor, au întrebuițat strictețea. Sinódele cele două ecumenice, 2 și 6 au întrebuițat iconomia, și au primit botezul Arianelor și alii Macedonianilor; iară pe alii Evnomianilor și alii altora nu l-au primit. Pentru că mai ales în timpul sinodului 2, Ariani și Macedonianii erau în putere, și nu numai că erau mulți la număr, ci aveau și mari puteri pe lângă Impărați și pe lângă stăpânitori, se aflau încă și în senat. Drept aceea una pentru ca să-i atragă la ortodoxie și să-i îndrepteze mai cu înlesnire, și alta pentru ca să nu îi întărite mai multă asupra Bisericii și asupra creștinilor, și răul să se facă mai rău, au iconomisit lucrul așa acei Dumneșcesci părinți, moderându-și cuvintele lor cu judecata, și au concesit a primi botezul lor [„Pidalion f. 38, Nota la Comentariul Canonului Apost. 46“].

Să urmăim dar și noi acest sfat înțelept și canonic, imitându pe părinții sinódelor ecumenice, făcându pogorământ, și să revenim la vechiul usă alii Bisericii ecumenice și alii Bisericii noastre Române, — de a nu supune la un nou botez pe creștinii eterodoxi apusenii, și pe cei de alte rituri, cari au fost odată botezați, și doresc a se număra între fiii Bisericii Ortodoxe Române.

Să revenim acum la cele-alte casuri de contact, ce se întâmplă în țera noastră.

2. Unii dintre acești creștini, căsătorindu-se cu române ortodoxe, deși pentru scrupule de conștiință nu se unesc formal cu Biserica noastră, totuși urmăză practicile religioase ale Bisericii române, împreună cu întreaga familie. Biserica trebuie să fie concendentă cu densii, lăsându deplina lor convertire libertății conștiinței lor și harului celui săvârșitor alii Dumneșcu, și nerefusându-le orice ajutor duhovnicesc iar cere ei.

3. Sunt casuri că astfel de creștini, neavându prin unele localități biserici și preoți de ai lor, sau din alte casuri lor cunoscute, vin la bisericile ortodoxe spre a le severși rugăciuni, precum: paraclice, aghiasmă etc. Biserica noastră nu trebuie să-i respingă, ci să îi primescă cu dragoste, ca ei să se învețe a o iubi mai mult, și mai mult a se lipi de ea.

4. Se poate întâmpla, ca creștinii eterodoxi, sau de alte rituri, bărbați și femei, căsătorindu-se civil, după legile țerei noastre, să voiască a se cununa și bisericese în Biserica noastră ortodoxă: nu trebuie a le refusa împlinirea acestei dorințe sufletesci, căci trebuie a spera în asemenea casuri, că și copii, ce se vor naște din asemenea căsătorii se vor boteza tot în Biserica Ortodoxă, și vor deveni membri ai ei.

5. Se întâmplă că părinții eterodoxi, în lipsă de preoți ai confesiunii lor, cer ca preoții ortodoxi să le boteze copiii după ritul ortodox. Nu este bine a refusa asemenea cereri, căci s'ar închide intrarea în Biserică unor viitori membri ai ortodoxiei și ai națiunii Române. Însă în asemenea casuri, este datoria preotului ortodox, a se îngriji ca acei copii să fie crescuți după datinele bisericii ortodoxe.

6. Sunt casuri, unde un eterodox, cădendu în bolă gravă și fiind în primejdie de morțe, cere grija creștină și rugăciunile Bisericii ortodoxe. Nu se

cuvine a i le refusa, aducându-ne aminte de parabola Domnului pentru cel cădutu în tâlhări și trecutu cu vederea de un preot și de un levit, dar ajutat de samarinenu cel filantrop, pe carele Domnul l'a aprobat și ni l'a dat ca model al iubirei aprópelui.

7. Adeseori se întâmplă că un eterodox sau creștin de alt rit, móre în spital sau în casa sa, și nu are preot de ritul său, care să-l îngrope creștinesc. Se face apel la iubirea de omeni a Bisericii ortodoxe, ca să dea pământul rămășițele mortuare ale repausatului și se recomande sufletul lui milei Dumneșcesci. Nu ar fi o urmare creștină ca Biserica cea întemeiată de fiul lui Dumneșcu, care a spus: „Cel ce crede întru mine are viață vecinică“ (Ioan 6 47) „și eu îl voi învia în ziua cea de apoi“ (st. 54); nu ar fi bine, șicem, ca Biserica lui Christos să refuze dragostea sa unui creștin, fie el de orice rit și confesiune, chiar în momentele cele mai de pe urmă ale existenței lui pe acest pământ.

8. Alte ori, creștinii eterodoxi sau de alt rit, avend rude și amici răposați în casele lor, se adresează la Biserica ortodoxă, cercând a se vesti morțea acelora prin tragerea clopotelor. Nu este nici un cuvint serios pentru a le refuza cererea, și refuzul n'are alt rezultat de cât a nutri ura lor asupra ortodoxiei.

9. O conduită nobilă și politea din partea preoților ortodoxi, cătră cei de alte credințe și rituri religioase, precum și simpatizarea cu nevoile și cu nenorocirile lor, va contribui foarte mult spre a face iubită de densii Biserica noastră cea ortodoxă, și treptat va șterge amărăciunile lor sufletesci; produse de fanatismul nerațional al trecutului, carele în loc de a lumina, mai mult a întunecat spiritele și a escitat pasiunile și dintr'o parte și din alta.

Nr. 702.

Cerculariū

tuturorū P. T. protopresviteri din diecesa Aradului.

Dintr'un cerculariū alii Escelenței Sale Dlii arhiepiscopū și metropolitū alii nostru Miron Romanulū dto 3 ale curintei Nr. 1055 pres. — emis cătră oficiile protopresviterali din archidieceșă, — cu părere de reū am vedutu că, întrunirile tumultuose de popor, — cari din incidentul proiectului de lege pentru școlele medii s'au ținutu în unele părți ale archidieceșei, — au causat mari și seriose îngrijiri Escelenței Sale, ca nu cumva acelea se periclite interesele vitali ale poporului nostru și așa mișcat de aceste îngrijiri seriose a îndrășit preoțime Sale inițiativa și participarea la asemenea întruniri.

Împărtesind și eu seriosele îngrijiri ale Escelenței Sale, după ce am înțeles că și în unele părți ale diecesei noastre aradane s'ar plānu ținerea unor asemenea întruniri, și avind detorința a apera și eu interesele bisericești noastre, — în interesul bine înțeles alii acestei Sante bisericești, — me aflu îndemnat a Te provoca se îndrumi pre preoții și învățătorii submanați P. T. D. Tale, ca sub grea răspundere, să se ferescă de orice inițiativă și participare la atari adunări tumultuose de popor, cum și de a nu permite ținerea lor în școle sau biserici.

Din contră să-i îndatorești, în casuri concrete a linisci spiritele poporului, arătându-i că, auctoritățile superioare bisericesci nu vor întrelasa să apera

interesele noastre bisericești și școlare, în toate casurile obvenitoare.

Arad, 7. Martie 1883.

Ioan Meșianu, m. p.
Episcopul Aradului.

Diverse.

* **Consistoriul arădan** în ședința de Joi a ales ca fiitor protopop al Țării Șiriei, pe părintele parohial as. consistorial **Georgiu Popoviciu** din Minișu, cu 17 voturi, 4 voturi s'au dat pentru părintele parohial și as. consist. **Mihaiu Sturza** din Sepreșu.

* **Conferința profes. Petru Popoviciu** despre „Pământ și apă” ținută Duminecă la 6 ore seara, a succedat spre obștesca mulțumire a publicului asistent. Conferențiarul a știut escita cât și a satisface curiozitatea auditoriului în privința subiectului ce a tratat. Venitul încasat cu această ocazie în favoarea asociației arădane face 24 fl. 60 cr. v. a.

* **Adunări românești**, care au protostat în contra proiectului de lege pentru școlile medii s'au mai făcut în Făgăraș, 1500 oameni, în Blas 2000 oameni și în Abrud 3000 de oameni. Frapat de asemenea mișcări, diarul „Egyetértés” dela 21 Martiu publică un articol intitulat „Agitațiunile române” în care dice: „Ar fi fost lucrul ușor față de populațiunea valahă a îngriji ca legea despre instrucțiunea medie să nu provoace nici un fel de agitațiune. Trebuia numai întrebă sfatul episcopilor și preoților bisericești orientale, precum bunăoară a fost întrebă și episcopatul romano-catolic. Guvernul acumă învinovătesce pe Episcopul (dora Metropolitanul? Red) **Miron Roman**, că nu ia măsurile necesare pentru suprimarea mișcărilor; însă atunci când ar fi trebuit, el n'a știut să întrebă pe acest **Miron Roman** episcop, că ore ce înjurare va face proiectul de lege asupra populațiunii valache. Acolo, continuă acel diar, unde poporul numai în executorii de dare cunoșce puterea guvernului, unde ori-ce contact cu guvernul să manifestă numai în împlinirea detoriilor, iar nu și în împărțirea dreptului, și unde, pe lângă acesta, încă și starea economică scapătă pe di ce merge, acolo este de ajuns o mică schintează, pentru ca se isbucnescă nemulțumirea.”

RESPUNSURI REDACȚIONALI.

Dn. Iustus, în Bihor. Publicarea corespondenței per extensum, credem a fi de prisos. Am luat din ea faptul pur, din a cărui ocazie publicăm articolul de mai sus.

Dn. P. Ciuhad, în Roșia. Foaia de aici se expediază regulat, pentru neregularitate trebuie să recercați oficiul postal de a colo.

Concurs.

În urmarea dispozițiilor Consistoriale dte 22. Octomvre Nr. 2779 și 2. Decemvre Nr. 3320 din 1882 prin acesta se scrie concurs pentru deplinirea vacantului protopresbiterat al **Aradului**, cu termen până la **10/22. Aprilie 1883**. pe lângă următoarele emolumente:

A. Din protopresbiterat:

1) dela fie-care paroh, administrator de parohie, și capelan cu capelanie sistemată — 124 litre grâu în natură;

2) dela fie-care cununia din protopopiat 2 fl. dela sêraci 1 fl.

3) paușal pentru cancelarie până la 200 fl. pe lângă socotă ascernândă sinodului protopopesc.

B. Din parochia Arad:

4) una sesiune parochială în natură,

5) birul preoțesc dela comuna bisericească în bani 300 fl. v. a.

6) dotațiune actuală dela orașul lib. reg. Arad 285 fl. v. a.

7) Venitele stolarilor din parohie.

Condițiune: Cualiificațiunea prescrișă pentru protopresbiter; adeca: recurenții să producă documinte autentice despre acea: că pe lângă științele teologice, posedă și cele juridice sau barem filosofice, adeca 8 clase gimnasiale, și că sunt bine meritați pe terenul bisericeș și școlar.

Doritorii de a ocupa acest post protopresbiteral sunt poștiți, ca suplicele sale provădate cu trebuincioșele documinte să le tramită în terminul de mai sus la subscrișul comisariului Consistorial în Arad.

Dat din ședința comitetului protopresbiteral ținută în Arad la 24. Febr. (8. Mart). 1883.

Iosif Goldișu, m. p.
protosincel, comisariul consistorial.

Ioan Ciora, m. p.
notariul comitetului.

În sensul deciziunii V. Consistoriului din Oradea mare din 21. Febr. a. c. Nr. 185. B. pentru deplinirea definitivă a postului preoțesc înbinat cu cel al învățătoresc din comuna bisericească gr. or. **Poiana**, tractul protopopesc al **Beiușului**, se escrie concurs cu termen până la **3/15. Aprilie a. c.**

Emolumintele sunt: 1. Salarul preoțesc, dela 100 numere de case sub nume de biru câte 1 fl. v. a. și ștölele preoțesci regulate în sinodul parochial din 25. Ian. a. c. și anume: a) dela botez 50 cr. b) dela cununia 4 fl. c) dela înmormentare mare 2—4 fl. dela mică 1 fl. d) pentru liturgie la privați 50 cr. 2) salariul învățătoresc, 80 fl. bani gată, 8 cubule de bucate mestecate. și 8 stângini de lemne, 3) cuartir liber cu grădină.

Recurenții vor avea a-și tramite petițiunile sale până la terminul indicat la subscrișul.

Beiuș, 6/18. Martiu 1883.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv: **Vasiliu Pap**, m. p. protop. **Beiușului**.

Nr. 725. B.

Deorece comuna noastră bisericească din **Chisorosin**, în protopopiatul Banat-Comloșului, nu este în stare a oferi preotului său nici dotația minimă prescrișă prin §-ul 9 din „Reglamentul pentru parochii,” și nici se pöte adfalia altei parochii învecinate, din cauza departării de acestea; și deorece la susținerea preotului concurge și acest consistoriu în tot anul după puțință; așa dar pentru provederea acelei parochii cu un administrator parochial, conform §-lui suscitată, se escrie concurs până la **12/24. Aprilie a. c.**

Emolumintele acelei parochii abia ajung 150 fl. pe an, cătră cari să mai adaug și acelea împreunate cu postul învățătoresc iarăși până la 150 fl. dacă preotul va fi totodată și învățător, cum și ajutorul ce-l va vota Consistoriul.

Recurenții sunt poștiți a-și înainta recursurile lor înstruate după prescrișele statutului organic, acestui Consistoriu, până la datul de mai sus.

Arad, din ședința consistorială ținută în 10/22. Martie 1883.

În urma deciziei Venerabilului Consistoriu arădanu dto 3. Februaru a. c. Nr. 3541 B. ex 1882 se escrie concursu pe parochia vacanta de classa prima din comuna *Ecioa-Romana*, in protopresviteratul B. Comlosului, pana la 27. Martie st. vechiu a. c. cand va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: I. Una sesiune parochiala, din care insa daca interese ponderose bisericesci aru recere, se va pocea o parte escinde si pentru alte trebuinte. II. Birulu si stolele usuate dela cea parochie. In totalu venitul anualu face 800 fl. v. a. Dela recurenti se recere calificatiunea prescisa pentru parochiele de frunte conform regulamentulu pentru parochii. Recursele au a se inainta pana in 26. Martie st. vechiu a. c. la adresa subscrisului in Nagy-Torak, per Nagy-Beeskerek, Torontal-megy. Toraculu-mare, 18. Februaru 1883.

Din incredintarea Venerabilului Consistoriu:

Paulu Tempea, m. p.
vicariu protopopescu.

Pe baza decisiei Venerabilului Consistoriu eparchialu aradanu de dto 20. Ianuaru 1883. Nro. 54. 43 scol. pentru deplinirea postulu de invetatoriu la scola gr. or. romana din opidulu *Pancota*, in protopresviteratul Siriei (Vilagos) se escrie concursu cu terminu de alegere pe 25. Martiu st. vechiu a. c.

Emolumintele sunt: a) 200 fl. v. a. in bani gata; b) 1/2 sesiune de pamentu comasatu; c) 12 orgii de lemne din care se va incalzi si scola; d) cartiru liber cu gradina de legumi; e) 20 fl. v. a. pentru incalzitulu scolei; f) 20 fl. v. a. ca onorariu pentru lucrarile scripturistice; g) 6 fl. v. a. pentru conferinta si dela fiecare inmormentare unde va fi pofitu 40 cr.

Dela recurenti se poftesce se producă: a) Atestatu de botezu; b) Testimoniu preparandialu si de calificatiune; c) Testimoniu de calificatiune din limba magiara, preferinta vor avea cei ce clase gimnaziale, cari cunosc limba germana, si cari au produsu deja probe si rezultate pe terenulu pomaritului si alu horticulturii. Recursele astfelu instruite adreseate Comit. parochialu, se le tramita pana la ziua de alegere M. O. D. Atanasiu Mera, administ. prot. si inspectoru de scole in Siria (Vilagos).

In fine recurentii au a se presenta in vre-o dumineca in S: biserica spre a-si arata desteritatea in cantu si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contelegere cu mine: *Atanasiu Mera, m. p.* administratoru protopopescu si inspectoru de scole.

Se escrie concursu pentru indeplinirea postulu de invetatoriu la scola de fetite confesionala romana din comuna *Voivodintu*, cottulu Temisiului, cu terminu de alegere pe 3. Apriliu st. vechiu a. c.

Emolumintele sunt: 300 fl. v. a. in bani gata, 6 fl. v. a. pentru scripturistica, 4 orgii de lemne si cartiru liberu.

Doritorele de a ocupa acestu postu sunt avisate a-si trimite recursele lor instruite conform stat. org. pana la ziua de alegere, adreseate comitetulu

parochialu la prea On. Domnu ppbteru Ioane Popovicu, in Mercina per Varadia.

Voivodintu, in 20/2 1883.

Comitetulu parochialu.

In contelegere cu Dlu protopresbiteru tractualu.

Din cauza ca in urma concursulu publicatu in „Biserica si Scola“ Nr. 39 din anul 1882, la terminulu de 17/29. Octomvre 1882 nu s'au insinuat recurenti, pe langa conditiunile si beneficiile ingrate in concursu sus amintitu — se publica concursu nou pentru ocuparea postulu de invetatoru la scola confesionala gr. or. din *Brebulu*, diecesa si protopopiatulu Caransebesu cu terminulu pe 25. Martie 1883. st. v. Brebulu, in 26. Februarie 1883.

Comitetulu parochialu.

Neputendu-se face alegere de invetatoru la statiunea vacanta din comuna *Sacul*, in protop. Lugosulu, se escrie concursu nou, cu terminu pana in 3. Aprilie vechiu a. cand va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: I. Dela comuna salariu anualu 300 fl. v. a. 10 stangenii de lemne din care are a se incalzi si scola; 4 jugere de pamentu, 8 fl. scripturistica, 10 fl. pentru conferintele invetatoresci, cortelu liberu cu gradina de 3/4 jugeru. II. 120 fl. v. a. ca remuneratiune dela Nobilulu D. Mihaiu de Hazy proprietariu mare din locu, pentru instruarea in limba magiara a copiiloru oficianiloru din locu si ai servitoriloru sei.

Recursele prevedute cu documentele recerute de calificatiune, au a se adresa catre Comitetulu parochialu gr. or. din Sacul si a-se tramite Re. D. Georgiu Pesteanu protop. in Lugosu.

Comitetulu parochialu.

In contelegere cu D. protop. si inspectoru scolaru tractualu.

Concursu de licitatiune minnenda.

Subscrisiu in numele Comitetulu parochialu gr. or. rom. din *Faz. Varсандu*, cottulu Aradulu, tractulu Chisineu, conformu planulu si preliminarulu de spese aprobate din partea Venerabilulu Consistoriu diecesanu aradanu Nr. 2059 ex. 1882. escrie concursu de licitatiune minnenda pentru repararea bisericii si edificarea unui turnu nou la aceasi biserica — cu pretulu esclamarei de 1521 fl. 28 cr. — carea licitatiune va avea locu in localitatea scolei romane din *Faz. Varсандu* la 25. Martiu (6. Apriliu) 1883 la 2 ore dupa amezdgl.

Planulu cu operatele lui si conditiunile de licitatiune se potu vede la presidiulu Comitetulu parochialu in *Faz. Varсандu*.

Se avisaza acei Domni arhitecti, cari ar dori a intreprinde acesta lucrare, pe terminulu susu indicatu prevedutu cu unu vadiu de 10% sa se presinte la licitare, unde dupa efeptuirea licitatiunei se va incheia Contractulu, carele in sensulu ordinatiunei Ven. Consistoriu se va substerne spre revisiune si aprobare.

Faz. Varсандu in Fauru 1883.

Demetrie Theodoreanu, m. p. *Ioanu Popovicu, m. p.*
notariu. preotiu ca presedinte.